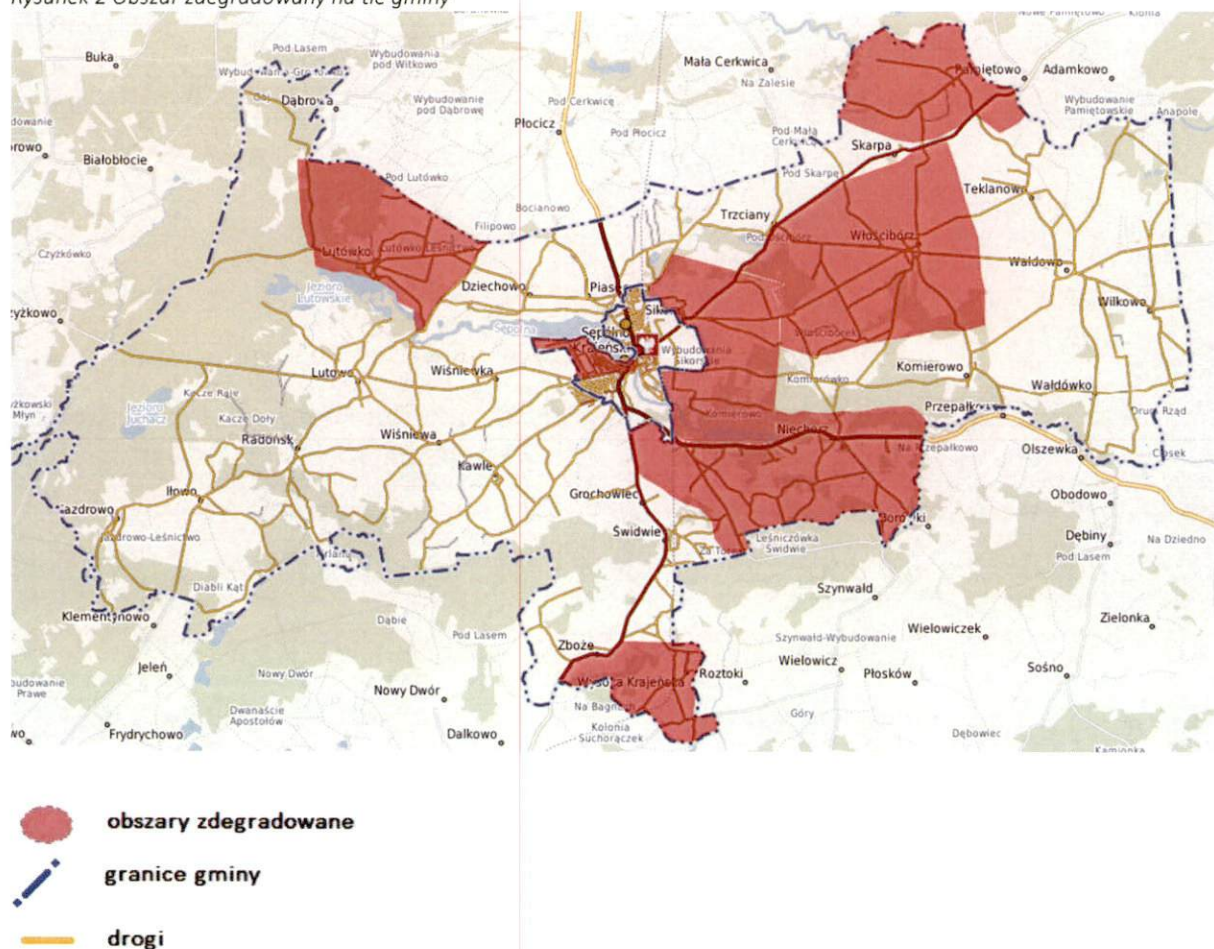


4. Obszar zdegradowany gminy

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” w gminach miejsko-wiejskich przyjmuje się zasadę prowadzenia rewitalizacji zarówno w mieście, jak i obszarach wiejskich. W niniejszym dokumencie zidentyfikowano koncentracje negatywnych zjawisk kryzysowych na obszarze miasta oraz poszczególnych sołectw.

Rysunek 2 Obszar zdegradowany na tle gminy



Źródło: Opracowanie własne.

4.1. Obszar zdegradowany – miasto

Dla gmin miejsko-wiejskich, w których miasto koncentruje więcej niż 30% ludności, delimitację obszaru zdegradowanego należy przeprowadzać według metody mieszanej. Dla miasta Sępólno Krajeńskie delimitacja obszaru zdegradowanego wyliczona została jak w gminach miejskich (nie włączając największych miast regionu).

Miasto podzielone zostało na tzw. jednostki strukturalne. Żadna z wyznaczonych jednostek strukturalnych nie zajmuje 20% powierzchni gminy oraz nie koncentruje 30% jej mieszkańców.

Wyznaczonym jednostką strukturalną przydzielone zostały odpowiednie nazwy:

- Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego,
- Osiedle Słowackiego,
- Obszar domków jednorodzinnych,
- Osiedle Jana Pawła II,

Jednostka strukturalna	Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	Osiedle Słowackiego	Obszar domków jednorodzinnych	Osiedle Jana Pawła II
Ludność	2917	2176	2151	1868
% ludności gminy	18,42%	13,74%	13,58%	11,79%
Powierzchnia	100,1	122,2	278,7	81,7
% powierzchni gminy	0,44%	0,53%	1,22%	0,36

Źródło: Opracowanie własne.

Dane zbierane były z podziałem na ulice, które na etapie późniejszym przyporządkowane zostały do wyodrębnionych jednostek strukturalnych. Dokonany podział pozwolił na pozyskanie danych pochodzących z wiarygodnych źródeł, zarówno na potrzeby delimitacji, jak i późniejszego monitoringu.

Zgodnie „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” do wyznaczania obszaru zdegradowanego wykorzystane zostały dwa wskaźniki z listy wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego oraz dwa wskaźniki autorskie. Trzy wskaźniki pochodzą ze sfery społecznej, natomiast jeden nawiązuje do sfery technicznej.

Poniżej przedstawiona tabela przedstawia analizę wskaźnikową z podziałem na wyodrębnione jednostki strukturalne.

Tabela 2 Analiza mierników wskaźnikowych w jednostkach strukturalnych – wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Sfera	Wskaźniki	Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	Osiedle Słowackiego	Obszar domków jednorodzinnych	Osiedle Jana Pawła II	Gmina Sępólno Krajeńskie
społeczna	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	17,28%	24,72%	21,66%	11,94%	17,10%
społeczna	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystającej ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	5,79%	1,98%	5,35%	4,87%	6,54%
społeczna	Liczba osób dotknięta ubóstwem w ludności ogółem na danym obszarze	4,42%	1,38%	2,60%	2,89%	4,01%
techniczna	Udział budynków podłączonych do sieci ciepłowniczej względem ogółu budynków danego obszaru	0,30%	2,03%	0,98%	0,00%	0,83%
Liczba zidentyfikowanych obszarów kryzysowych	-	3	1	1	1	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Przedstawione powyżej dane wskazują, że na obszarze Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego występują zjawiska negatywne. 3 na 4 analizowane wskaźniki przyjmują wartości mniej korzystne od średnich wartości dla gminy. Na tym obszarze zidentyfikowano wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym, dotkniętych ubóstwem oraz niedostateczną liczbę podłączonych budynków do sieci ciepłowniczej.

W przypadku analizy pozostałych jednostek strukturalnych zidentyfikowano występowanie następujących problemów:

- Na Osiedlu Słowackiego i Obszarze domków jednorodzinnych proces starzenia się ludności,
- Na Osiedlu Jana Pawła II niedostateczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną (brak sieci ciepłowniczej).

Obszar zdegradowany wybrany został na podstawie min. 2 wskaźników posiadających wartości niekorzystne w stosunku do średniej dla gminy, w którym przynajmniej jeden wskaźnik jest ze sfery społecznej. Na podstawie powyższych danych jednostką strukturalną wchodzą w skład obszaru zdegradowanego jest **Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego**.

4.2. Obszar zdegradowany – obszar wiejski

Delimitacja obszaru zdegradowanego przeprowadzona została na podstawie metody mieszanej dla obszaru wiejskiego (gminy miejsko-wiejskie, w których miasto koncentruje więcej niż 30% ludności gminy). Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego wykorzystane zostały dwa wskaźniki pochodzące z listy wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego dla obszarów wiejskich (udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze; udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze) oraz dwa wskaźniki autorskie (liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze; udział powierzchni wyrobów azbestowych w stosunku do powierzchni danego obszaru). Dane zbierane były z podziałem na sołectwa w gminie.

Poniżej przedstawiona tabela przedstawia analizę mierników wskaźnikowych z podziałem na sołectwa.

Tabela 3 Analiza mierników wskaźnikowych w sołectwach – wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Sołectwo	Sfera społeczna – Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Sfera społeczna – Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców na danym obszarze	Udział powierzchni wyrobów azbestowych w stosunku do powierzchni danego obszaru	Liczba zidentyfikowanych obszarów kryzysowych
Dziechowo	0,00%	20,14%	5,76	0,10%	1
Iłowo	0,00%	19,93%	3,78	0,01%	1
Jazdrowo	0,00%	18,18%	0,00	0,05%	2
Kawle	5,48%	15,75%	1,71	0,04%	1
Komierowo	10,03%	20,74%	4,01	0,01%	2
Lutowo	6,20%	19,44%	1,07	0,05%	2
Lutówko	7,62%	17,55%	3,97	0,13%	3
Niechorz	9,35%	17,85%	2,83	0,08%	3
Piaseczno	3,91%	17,13%	3,72	0,12%	1
Radońsk	0,00%	17,03%	1,75	0,11%	2
Sikorz	10,76%	17,71%	3,82	0,12%	3
Skarpa	7,09%	16,79%	2,61	0,13%	3
Świdwie	1,70%	15,86%	3,68	0,11%	1
Teklanowo	10,89%	9,90%	3,96	0,03%	1
Trzciany	4,10%	15,67%	1,87	0,17%	2
Wałdowo	11,89%	13,77%	0,78	0,20%	3
Wałdówko	13,92%	17,72%	4,43	0,09%	2
Wilkowo	0,56%	19,21%	4,52	0,23%	2
Wiśniewa	0,56%	11,86%	3,95	0,08%	0
Wiśniewka	11,03%	14,71%	5,88	0,05%	1
Włocibórz	10,88%	18,52%	2,08	0,09%	3
Wysoka Krajeńska	10,64%	21,28%	4,26	0,20%	3
Zalesie	10,34%	17,24%	0,99	0,10%	3
Zboże	11,75%	16,19%	2,54	0,10%	2
Gmina Sępólno Krajeńskie	6,54%	17,10%	3,37	0,10%	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

Do obszaru zdegradowanego zaliczyć należy sołectwa, które spełniają dwa kryteria:

- Na terenie sołectwa występują min. 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami z listy wskaźników stanu kryzysowego na obszarach wiejskich i przyjmujących wartości mniej korzystane od średniej ich wartości dla gminy;
- Na terenie sołectwa znajdują się przestrzenie zdegradowane lub reprezentujące przynajmniej jedną ze sfer cechujących się stanem kryzysowym.

Do obszarów zdegradowanych zaliczone zostały sołectwa, na terenie których zidentyfikowano występowanie trzech wskaźników, w tym dwóch pochodzących ze sfery społecznej i jeden ze sfery gospodarczej lub środowiskowej. Występowanie zjawisk kryzysowych odnotowano w sześciu sołectwach:

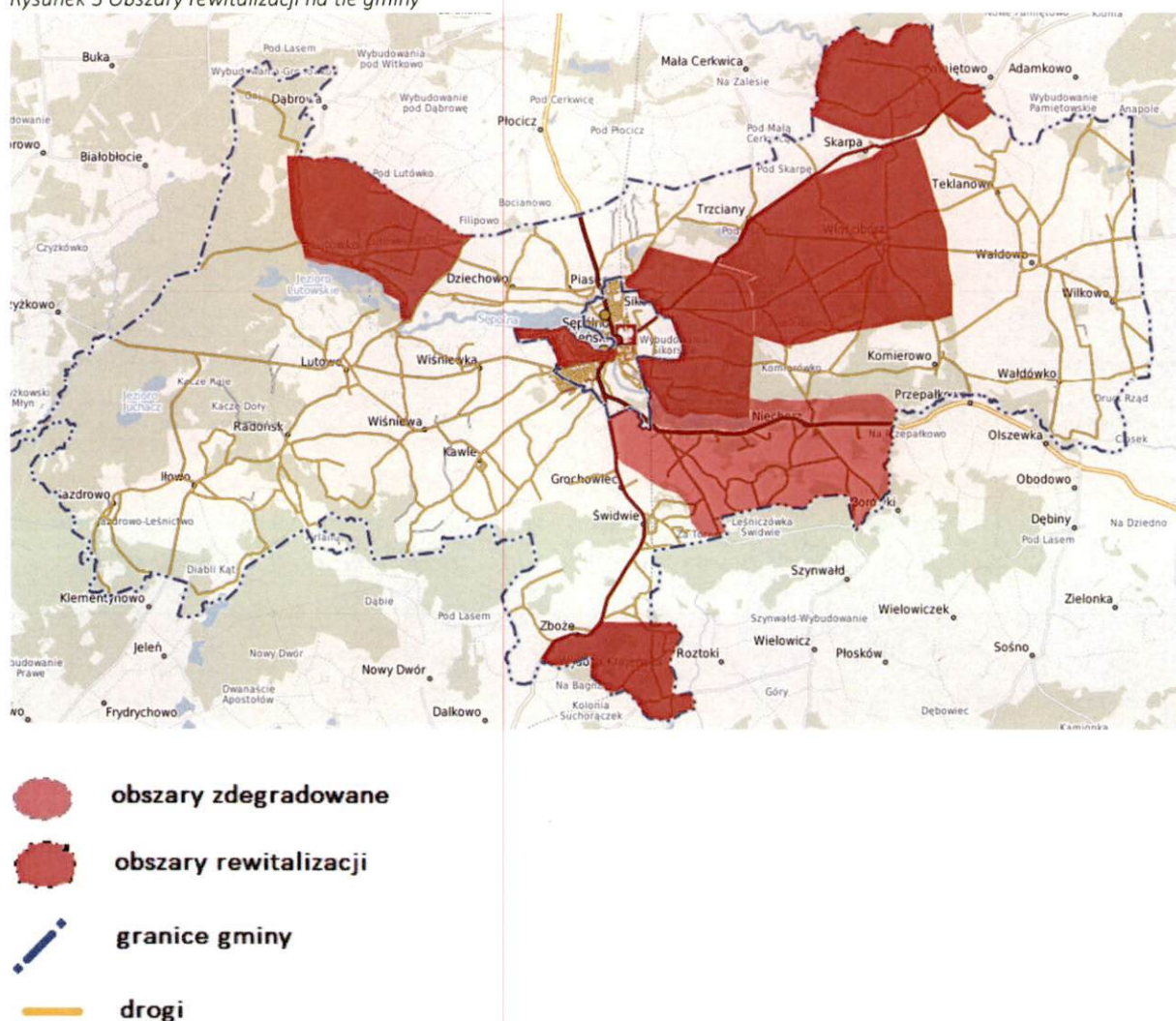
- Lutówko,
- Niechorz,
- Sikorz,
- Włóścibórz,
- Wysoka Krajeńska,
- Zalesie.

5. Obszar rewitalizacji gminy

Obszar rewitalizacji, obejmujący część lub całość obszaru zdegradowanego, musi cechować się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. Może być podzielony na podobszary, które nie posiadają ze sobą wspólnych granic, jednak nie mogą obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez 30% jej mieszkańców.

Zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” obszar rewitalizacji gminy wybrany został na podstawie metody mieszanej dla miasta i obszaru wiejskiego.

Rysunek 3 Obszary rewitalizacji na tle gminy



Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 4 Obszar rewitalizacji

Obszar	Powierzchnia [ha]	% powierzchni	Ludność	% ludności
Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	100,10	0,44%	2917	18,42%
Lutówko	483,96	2,11%	302	1,91%
Sikorz	1396,03	6,09%	306	1,93%
Włóscibórz	1292,32	5,64%	368	2,23%
Wysoka Krajeńska	330,27	1,44%	141	0,89%
Zalesie	732,29	3,20%	203	1,28%
SUMA:	3861,23	16,85%	4219	26,64%

Źródło: Opracowanie własne.

Szczegółową mapę obszaru rewitalizacji zawarta jest w Załącznik 6 Mapa ewidencyjna.

5.1. Obszar rewitalizacji – miasto

Wyznaczając obszar rewitalizacji zastosowano wybór jednostek strukturalnych, w których liczba wskaźników z wartościami mniej korzystnymi od średniej dla miasta jest największa. Ze względu na fakt, iż w skład obszaru zdegradowanego na terenie miasta wyznaczono jeden podobszar, został on włączony do obszaru rewitalizacji.

Obszarem rewitalizacji w mieście jest Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego. Obszar ten zamieszkiwany jest przez 18,42% mieszkańców gminy (2917 osób) i zajmuje 18,42% powierzchni gminy (100,10 ha).

W skład podobszaru Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego wchodzi następujące ulice:

- Kisielewskiego,
- Sawickiej,
- Krasickiego,
- Orzeszkowej,
- Słoneczna,
- Wojska Polskiego,
- Zakątek,
- Turystyczna,
- Na Skarpie,

- Plażowa,
- Letniskowa,
- Kwiatowa,
- Wypoczynkowa,
- Wczasowa,
- Sadowa,
- Polna,
- Jeziorna,
- Krzyżowa,
- Podgórna,
- Krótka,
- Hallera,
- Młyńska,
- Plac Wolności,
- Kościelna,
- Ratuszowa,
- Studzienna,
- Farna,
- Przesmyk,
- Średnia,
- Boczna,
- Kościuszki,
- Wodna,
- Nowy Rynek.

5.2. Obszar rewitalizacji – obszary wiejskie

Dalszy etap wyznaczania obszaru rewitalizacji zależy od zamierzonego celu rewitalizacji. Gmina wybierając jeden lub więcej celów decyduje się również na określone kierunki działań rewitalizacyjnych.

W gminie Sępólno Krajeńskie realizowany będzie cel rewitalizacji:

Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej

Zgodnie z Wytycznymi, obszarem rewitalizacji może zostać obszar zdegradowany w całości lub jego części, który łącznie nie przekracza 20% powierzchni gminy i 30% ludności gminy. Obszar zdegradowany przekracza wskazane wartości, dlatego obszar rewitalizacji został zawężony. „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” określają zasady priorytetowania. W pierwszej kolejności wybrane zostały sołectwa, na terenie których zaplanowane są działania na rzecz adaptacji przestrzeni zdegradowanych na cele rozwoju gospodarczego. W drugiej kolejności – działania, które zapewniają efekty rewitalizacyjne o największej liczbie mieszkańców, natomiast w trzeciej – pozostałe działania.

W związku z wybranym celem rewitalizacji zastosowano trzecią metodę priorytetowania. Do obszaru rewitalizacji wybrano pięć sołectw:

- Lutówko,
- Sikorz,
- Włóścibórz,
- Wysoka Krajeńska,
- Zalesie.

Prezentowany poniżej opis przedstawia krótkie uzasadnienie wyboru celu.

Tabela 5 Uzasadnienie celu rewitalizacji

Sołectwo	Uzasadnienie
Lutówko	W Lutówku mieszkańcy mają dostęp do infrastruktury sportowej (boisk do gry w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę oraz tenisa ziemnego). Również na terenie sołectwa funkcjonuje świetlica wiejska oraz Stowarzyszenie „Młodzi dla Lutówka”. Infrastruktura dla dzieci i młodzieży jest w znacznym stopniu rozwinięta. Jednak brakuje infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dla osób starszych, którzy stanowią znaczny odsetek mieszkańców Lutówka. W tym względzie uzasadnione jest utworzenie infrastruktury komplementarnej wobec już istniejącej.

Sołectwo	Uzasadnienie
Sikorz	<p>Miejscowość położona jest przy drodze wojewódzkiej. Na terenie sołectwa funkcjonuje plac zabaw, boisko sportowe dla dzieci i młodzieży oraz świetlica wiejska, w której organizowane są przede wszystkim zebrania władz lokalnych czy organizacji społecznych działających na terenie sołectwa.. Ze względu na rozległe położenie miejscowości, mieszkańcy mają utrudniony dostęp do korzystania z infrastruktury społecznej. W tym zakresie należy stworzyć infrastrukturę komplementarną wobec już istniejącej.</p>
Włóścibórz	<p>Sołectwo Włóścibórz składa się z dwóch miejscowości: Włóścibórz i Włóściborek. Na terenie sołectwa znajduje się plac zabaw, boisko sportowe oraz świetlica wiejska. Jednak istniejąca infrastruktura uniemożliwia realizację zadań/ aktywności osobom starszym. Obecna infrastruktura dopasowana jest do potrzeb młodych mieszkańców, natomiast zapotrzebowanie społeczne przekracza obecne jej możliwości.</p>
Wysoka Krajeńska	<p>W miejscowości funkcjonuje świetlica wiejska. Została wyremontowana głównie z inicjatywy mieszkańców. Świetlice odbywają się wydarzenia kulturalne, w których uczestniczą mieszkańcy. Również dzięki działalności świetlicy powołane zostały stowarzyszenia. Świetlica wiejska stanowi jedyne źródło dostępu do kultury. Ze względu na niskie fundusze wiejskie, dzieci nie mogą korzystać z wycieczek do kina, teatru, pływalni, itp. Brak światłowodu przyczynia się natomiast do braku dostępu do Internetu. Ponadto, zły stan infrastruktury technicznej (brak środków komunikacji, nieutwardzone drogi, słabe oświetlenie), przyczynia się do mniejszej aktywności społecznej. Uzasadniona jest interwencja w zakresie utworzenia infrastruktury umożliwiającej dostęp do kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz eliminującej zjawisko wykluczenia cyfrowego.</p>

Sołectwo	Uzasadnienie
Zalesie	<p>W Zalesiu funkcjonuje Szkoła Podstawowa z oddziałem zerowym, świetlica wiejska, plac zabaw i boisko sportowe. Na terenie sołectwa funkcjonują również liczne stowarzyszenia, tj. Koło Gospodyń Wiejskich, Kółko Rolnicze czy Ochotnicza Straż Pożarna. Istniejąca infrastruktura dopasowana jest do potrzeb dzieci i młodzieży. Jednak przestrzeń publiczna jest niewystarczająca dla osób starszych. W tym zakresie wymagana jest rozbudowa infrastruktury dopasowanej do aktywizacji społecznej wszystkich mieszkańców Zalesia.</p>

Źródło: Opracowanie własne.